

Multia

Multian kunnan konserniohje

Khall: 25.5.2020 § 97

Kvalt: 8.6.2020 § 36

SISÄLLYSLUETTELO

1. Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus	3
2. Käsitteet.....	3
3. Konserniohje.....	4
3.1. Soveltamisala.....	4
3.2. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	6
3.3. Konserniohjeen sitovuus	7
3.4. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako	7
3.5. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	9
3.6. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	9
3.6.1. Valvonta ja raportointi	9
3.6.2. Riskien hallinta.....	10
3.6.3. Konsernin johdon osallistuminen tytäryhteisön hallituksen kokoukseen.....	11
3.7. Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen.....	11
3.8. Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa.....	11
3.9. Konsernin sisäiset palvelut.....	12
3.9.1. Konsernin sisäiset hankinnat.....	12
3.9.2. Rahoitus, sijoitukset ja takaukset.....	13
3.9.3. Muut tukipalvelut.....	13
3.10. Yhtiökokous	13
3.11. Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	14
3.12. Kunnan tytäryhteisön hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtävät	15
3.12.1 Hallituksen tehtävät	15
3.12.2. Hallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	15
3.13. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	16
3.13.1. Hyvän hallinnon ja johtamistavan ohje.....	16
3.13.2. Esteellisyys.....	18
3.13.3. Sidonnaisuudet.....	19
3.14. Tiedottaminen	19
3.15. Kuntakonsernin tarkastus	19
3.15.1. Tilintarkastus.....	19
3.15.2. Tarkastuslautakunta	20
4. Voimaantulo.....	20
LIITTEET	20

1. *Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus*

Kunnan konserniohjeen tavoitteena on luoda puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään ohjaamaan ja tehostamaan kuntakonsernia kokonaisuutena yhteisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuuden huomioon ottaen. Lisäksi konserniohjeen tavoitteena on pyrkiä yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen ja tiedonkulun parantamiseen sekä tehostamiseen ja siten varmistaa riittävä avoimuus ja tiedonkulku, tulostietojen oikeellisuus, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyys ja toimivuus, riskienhallinta ja hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö sekä tilintarkastustapa.

Kunta määrittelee osana omistajaohjausta tavoitteet tytäryhtiöille talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa valtuuston vahvistaman kuntastrategian tavoitteiden pohjalta. Kunnan tahtotilan muodostamisessa lähtökohtana on esittää näkemys kunkin tytäryhtiön erityistehtävästä palvelutuotannossa. Tavoitteen asettelulta edellytetään myös ennustettavuutta ja johdonmukaisuutta. Kukin tytäryhtiö määrittelee toiminnalliset tavoitteensa omissa toimielimissään itse vahvistamiensa linjaustensa perusteella.

Tytäryhteisöjen tulee hallintoa ja taloutta järjestäessään varmistaa, että yhteisössä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnan omaisuutta on hoidettava luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuuden turvaten.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyyn konserniohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään. Konserniohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta toteuttavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä.

2. *Käsitteet*

Tässä konserniohjeessa tarkoitetaan:

Tytäryhteisöllä yhteisöä, jossa kunnalla on määräämisvalta (enemmän kuin puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä, oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen jäsenistä).

Kuntakonsernin toimintakertomukseen on lisätty raportointivelvollisuus valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kuntakonsernissa (kuntalaki

410/2015/§ 115). Toimintakertomuksessa on annettava tietoa myös kuntakonserniin liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Omistusyhteisyriyksellä yhteisöä, joka on konserniin kuulumaton kotimainen tai ulkomainen yritys, jossa kirjanpitovelvollisella on sellainen omistusosuus, joka luo kirjanpitovelvollisen ja yrityksen välille pysyvän yhteyden ja on tarkoitettu edistämään kirjanpitovelvollisen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen toimintaa.

Osakkuusyhteisöllä yhteisöä, jossa kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyriksen osakkeiden tai osuuksien tuomasta äänimäärästä. Jos kirjanpitovelvollisella on äänimäärästä viidennes tai tätä pienempi osa sekä huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan rahoituksen johtamisessa, omistusyhteisyriystä pidetään osakkuusyhteisönä, jollei kirjanpitovelvollinen muuta näytä.

Kuntayhtymällä yhteisöä, joka on kuntalain 55 §:n mukaan kuntien valtuustojen hyväksymällä sopimuksella perustettu yhtiö. Nimessä pitää käyttää sanaa kuntayhtiö. Lisäksi kuntayhtiö on oikeushenkilö, joka voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muussa viranomaisessa.

Lakisääteisiä, kaikki kunnat kattavia kuntayhtymiä ovat sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit sekä maakuntien liitot. Muut kuntayhtymät ovat vapaaehtoisia.

3. Konserniohje

3.1. Soveltamisala

Tätä konserniohjetta sovelletaan Multian kunnan konserniin kuuluviin yhteisöihin. Seuraavaksi on esitetty kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Y-tunnus
Multian Kaukolämpö Oy	Multia	60 %	1600722-3

Multian vuokra-asunnot Oy	Multia	100 %	0893398-0
Kiinteistö- osakeyhtiö Multian Huuhan kulma	Multia	58,06 %	0739961-6

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittä ja osakkuusyrittä. Kunnalla ei ole sellaista omistussuutta osakkuusyhteisöissä, että ne olisivat kirjanpitolain mukaisia osakkuusyhteisöjä.

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Y-tunnus
Keski-Suomen Liitto	Jyväskylä	0,59 %	0830155-3
Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri kuntayhtymä	Jyväskylä	0,68 %	0215978-7
Sastamalan koulutuskuntayhtymä (SASKY)	Sastamala	0,94 %	0204964-1
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä (SEDU)	Seinäjoki	0,05 %	1007629-5
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä (POKE)	Äänekoski	0,90 %	0208589-6

Seuraavassa on lueteltu yhtiöt, joissa kunta on osakkaana, mutta joissa kunnalla ei ole sellaista kirjanpitolaista mukaista määräysvaltaa, että ne käsiteltäisiin konsernin osana. Konserniohjetta sovelletaan näissä yhtiöissä kuitenkin niiltä osin kuin se on omistajaohjauksen mukaan mahdollista.

Nimi	Kotipaikka	Y-tunnus
As.oy Multiansato 2 as*	Multia	0583217-2
Jyvässeudun liikenneturvallisuuskeskus oy	Laukaa	0763899-8
Keski-Suomen ravirata oy	Jyväskylä	0174457-0
Kehittämissyhtiö Keulink Oy	Keuruu	1106265-3
Kuntarahoitus Oyj	Helsinki	1701683-4
Keski-Suomen Verkkoholding Oy*	Konnevesi	2619754-2
Sammakkokangas Oy*	Saarijärvi	1857139-7
Sansia Oy	Kuopio	2364760-8
Työterveys Aalto Oy	Jyväskylä	2957137-6
Työterveys Laine Oy	Jyväskylä	2957136-8

*kunnalla on nimetty yhtiökokousedustus

3.2. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen hallituksissa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksessä muuta johdu. Samalla yhteisöt sitoutuvat konserniohjeen noudattamiseen. Asian käsittelystä toimitetaan pöytäkirjanote kunnan konsernijohtolle.

3.3. *Konserniohjeen sitovuus*

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

Kunnan konserniin yhdisteltäviä, mutta varsinaisen omistusosuuden perusteella määräytyvän määräysvallan alle kuulumattomia kuntayhtymiä ohjataan omistajaohjauksella. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisöjen omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhtiö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kunnan konsernijohtolle.

Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä noudattamaan konserniohjeen periaatteita niiltä osin kuin se on mahdollista. Tytäryhtiöiden ja niissä kunnan nimeämien yhtiökokousedustajien ja hallituksen jäsenten tulee ottaa toiminnassaan huomioon konserniohjeen rinnalla valtuuston tytäryhtiölle kulloinkin talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konserniin yhdistämättömiä yhteisöjä, joissa kunta on omistaja, mutta omistusosuuden kautta ei muodostu määräysvaltaa ja näin ollen ei sovelleta konserniohjetta suoraan, voi kunnanhallitus ohjata edustajiansa kautta yhtymäkokouksissa ja yhtymien muissa elimissä, joissa kunta on jäsenenä. Yksittäisen kunnan vaikutusmahdollisuudet yhtymän päätöksentekoon perustuvat kunnan äänivaltaan sekä mahdollisiin muihin sopimuksiin. Lisäksi ohjaamiseen ovat käytössä yhtymästä riippuen sopimusneuvottelut sekä muut neuvottelut.

3.4. *Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako*

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä.

Konsernijohto:

Konsernijohto käsittää kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Valtuusto:

Valtuuston tehtävänä on määritellä kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset sekä päättää kuntakonserniin kuuluvien kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Valtuusto myös hyväksyy konserniohjeen.

Kunnanhallitus:

Nimeää kunnan edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä muiden yhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimielimiin. Kunnanhallitus antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavassa elimessä kuntaa edustavalle henkilölle kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole hallintosäännöllä annettu muulle viranomaiselle. Kunnanhallitus seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemisensa epäkohdissa, vastaa tytäryhteisön valvonnan järjestämisestä, antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunta:

Huolehtii erityistoimialaansa kuuluvasta tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä muiden yhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimintaehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista ja raportoi kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja:

Johtaa ja vastaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konserniohjauksesta.

Seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle, antaa tarvittaessa ohjeita yhteisöissä toimiville kunnan edustajille, seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittavia ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisessä kunnanhallitukselle. Kunnanjohtaja voi toimia kunnan yhtiökokousedustajana, mikäli yhtiökokouksen kiireellisyydestä tai muusta pakottavasta syystä johtuen kunnanhallitus ei ole ehtinyt nimetä erillistä yhtiökokousedustajaa.

Toimialajohtaja:

Huolehtii toimialansa tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä muiden yhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittavia toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista ja raportoi kunnanjohtajalle.

Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvallan käyttöä ja heidän ohjeistamistaan. Ohjausta voidaan antaa tytäryhtiöille asioissa, jotka koskevat kuntalain mukaista tiedonantovelvollisuutta ja erikseen sovittavista muista asioista.

Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan omille toimielimille ja viranhaltijoille.

3.5. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tytäryhteisöt ovat velvoitettuja hankkimaan kunnan kannan asioissa, jotka on määritelty tämän konserniohjeen kappaleessa 3.8.

3.6. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

3.6.1. Valvonta ja raportointi

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Nämä tiedot ovat tilinpäätöstiedot ja toimintakertomus.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä käsiteltäväksi raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Osavuosikatsaukset laaditaan kaksi kertaa vuodessa tammi-huhtikuun ja tammi-elokuun toteutumien pohjalta. Raportit toimitetaan osavuosijakson päättymistä seuraavan kuun 15.päivään mennessä. Tilinpäätökseen yhdisteltävä raportti tavoitteiden toteutumisesta toimitetaan tilikauden päättymistä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Tytäryhteisöllä tulee olla raportointia varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Lisäksi tytäryhteisöjen on raportoitava konsernijohdolle aina, kun tytäryhteisön toiminnassa tai taloudessa on havaittavissa olennaisia muutoksia tai poikkeamia.

Lisäksi tytäryhteisöjen ja konsernijohtoon välillä pidetään vuosittain vähintään yksi tavoite- ja talousarviokeskustelu toiminnan ja tavoitteiden yhteensopivuuden varmistamiseksi ja edistämiseksi. Keskustelu järjestetään pääsääntöisesti syyskuussa.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Tytäryhteisöjen ja muiden konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tulee toimittaa kunnalle konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavat tiedot viimeistään tilikautta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Konsernitilinpäätöstä varten toimitetaan tuloslaskelma, toteutumavertailu, tase ja rahoituslaskelma riittävin liitetiedoin. Konsernijohto tai talouspäällikkö antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöiltä edellytetään emon tavoin vähintään kolmevuotisen taloussuunnitelman laatimista. Taloussuunnitelmassa tulee huomioida valtuuston tytäryhteisöille asettamat toimintatavoitteet. Investointiohjelman suunnittelukauden tulee olla vähintään kolme vuotta.

Tytäryhtiön toimiva johto ja hallitus ovat velvollisia antamaan pyydettyä tytäryhtiön valvonnasta vastaaville tahoille heidän valvonnassaan tarvitsemansa tiedot kaikilta niiltä osin, mitä salassa pitoa koskeva lainsäädäntö ei estä.

3.6.2. Riskien hallinta

Konsernivalvonta sekä riskienhallinta konsernissa ovat osa konsernin johtamista. Kunnanhallitus johtaa yhdessä kunnanjohtajan kanssa konsernivalvonnan käytännön toteuttamista kunnassa valtuuston tahtotilan mukaisesti. Valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoina ovat tytäryhtiöiden toimivan johdon, hallituksen ja/tai yhtiökokousedustajan suora kuuleminen kunnanhallituksessa ja oma arviointi sen pohjalta sekä kirjallinen lausuntopyyntö mistä tahansa tytäryhtiön erityistehtävään liittyvästä asiasta, mistä kunta on omistajana oikeutettu saamaan tietoa

Tytäryhtiön on raportoitava siitä, kuinka sen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on yhtiössä järjestetty. Raportointi sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta annetaan viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä. Raportointivelvollisuus koskee sekä havaittua riskejä ja sitä, millaisia johtopäätöksiä ja toimenpiteitä yhtiön hallitus on riskien hallitsemiseksi yhtiökokoukselle esittänyt.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan riskienhallintaohjetta, jollei yhteisöillä ole erikseen hyväksytyjä riskienhallintaohjeita. Tytäryhtiötä ohjaavat konserniohjeen lisäksi seuraavat kulloinkin voimassa olevat kunnan säännöt:

- laki julkisista hankinnoista ja kunnan oma hankintaohje
- tietohallinto- ja tietoturvastrategia
- hallintosääntö

3.6.3. Konsernin johdon osallistuminen tytäryhteisön hallituksen kokoukseen

Kunnanjohtajalla tai hänen määräämällään viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisön hallituksen kokouksessa.

3.7. Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kunnanjohtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

3.8. Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnan/konsernijohdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta

- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

3.9. *Konsernin sisäiset palvelut*

3.9.1. *Konsernin sisäiset hankinnat*

Kunnan tytäryhteisöjä koskee hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus. Hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) ja sitä täydentäviä säädöksiä, kuntalakia (410/2015) sekä hallintolakia (434/2003). Hankintalainsäädäntö koskee vain hankintoja. Merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja arvopapereiden luovutuksista on kysyttävä omistajan kanta.

Yhteisöjen tulee hankintoja tehdessään pyrkiä konsernin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee hankintatilanteissa selvittää ensisijaisesti kunnan ja muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen tarve vastaavan hankinnan tarpeesta ja huomioida hankintoja tehdessään yhteishankintojen edut voimassaolevaa hankintalainsäädäntöä noudattaen.

3.9.2. Rahoitus, sijoitukset ja takaukset

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin. Rahoituksen ja sijoittamisen periaatteiden tulee olla mahdollisimman riskittömiä.

Yhteisön hakiessa pitkäaikaista vierasta pääomaa on sekä tarjouspyyntö- että päätöksentekovaiheessa toimittava yhteistyössä konsernijohtoon tai sen nimeämän viranhaltijan kanssa. Lainojen vakuusjärjestelyistä tulee aina neuvotella konsernijohtoon kanssa ennen päätöksentekoa. Tytäryhteisö ei voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena ilman kunnanhallituksen lupaa.

Konsernin sisäistä tilapäistä rahoitusylijäämää voidaan konsernin sisällä lainata alle vuoden maksuajalla kulloisellakin markkinakorolla (vastaavan pituinen euribor).

3.9.3. Muut tukipalvelut

Tietohallinto-, talous- ja henkilöstö- sekä muita tukipalveluita hankittaessa yhteisön tulee ensisijaisesti selvittää konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat ja järjestämät palvelut.

Palvelut voidaan konsernissa tarvittaessa kilpailuttaa samanaikaisesti ja keskittää samaan yhtiöön kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

3.10. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohtoon vähintään kuukausi ennen kokousajankohtaa, huomioiden kunnan hallinnollisten päätöselimien aikataulu ja päätösten lainvoimaiseksi tuleminen. Yhtiökokouskutsun yhteydessä on toimitettava etukäteen tarpeellinen kokousmateriaali. Myös tilintarkastuskertomus on toimitettava tilinpäätöstä käsittelevän yhtiökokouskutsun yhteydessä. Mikäli edellä mainittua aikataulua ei ole käytännön syistä johtuen mahdollista noudattaa, on poikkeavasta käytännöstä sovittava erikseen konsernijohtoon kanssa. Mikäli yhtiökokouskutsun lähettämisessä ei ole noudatettu em. ohjeita, voi konsernijohto edellyttää kokouksen ajankohdan siirtämistä.

Yhtiökokouskutsu liitteineen osoitetaan ja toimitetaan nimetyille yhtiökokousedustajalle sekä sähköpostilla kunnan kirjaamoon ja kunnanjohtajalle. Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kunnalle viipymättä sen valmistuttua. Yhtiökokousedustajan on

tarvittaessa hankittava kunnan kanta yhtiökokouksen asioihin konsernijohtolta. Yhtiökokousedustajan on raportoitava yhtiökokouksen asioista konsernijohtolle.

Kuntaa edustaa yhtiökokouksessa kunnanhallituksen määräämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia kunnan yhtiökokousedustajana. Kunnanjohtaja voi toimia kunnan yhtiökokousedustajana, mikäli yhtiökokouksen kiireellisyydestä tai muusta pakottavasta syystä johtuen kunnanhallitus ei ole ehtinyt nimetä erillistä yhtiökokousedustajaa.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielimien välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi ja osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi. Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava nimetyn yhtiökokousedustajan tai konsernijohtoon kanssa. Yhtiökokouksen ajankohdasta ja kokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohtolle.

Kuntayhtymän yhtymäkokouksesta säädetään kuntalain 60 §:ssä. Sen mukaan yhtymäkokous on pidettävä vähintään kaksi kertaa vuodessa. Yhtymäkokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee kunnanhallitus tai kunnan valtuuston päättämä kunnan muu toimielin. Yhtymäkokouksen julkisuuteen sovelletaan, mitä valtuuston kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä. Yhtymäkokousedustajan esteellisyyteen sovelletaan, mitä valtuutetun esteellisyydestä säädetään kuntalain 97 §:ssä.

3.11. Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännön 6 §:n mukaan konsernijohto nimeää hallitusjäsenehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolainmukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Valittavien edustajien tulee noudattaa kunnan antamia ohjeita, perehtyä kunnan toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja yhteisöjen toimintaan.

3.12. Kunnan tytäryhteisön hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtävät

3.12.1 Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti. Yhtiön johdon eli hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan kannalta keskeiset osakeyhtiölaissa (624/2006) määritellyt oikeudelliset periaatteet ovat 1. luvun 5 §:n yhtiön toiminnan tarkoitus, 7 §:n ja 8 §:n johdon huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuus.

Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua sekä huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja. Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että sillä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia, jonka toteutumista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti ja riittävän usein.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtainen vahingonkorvausvastuu voi syntyä muun muassa vaadittavan huolellisuusveloitteen laiminlyönnillä, rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestystä. Vahingonkorvausvastuu voi myös syntyä jättämällä noudattamatta ilman siihen oikeuttavaa perustetta Multian kuntakonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta tai muuta omistajaohjeistusta siten, että siitä aiheutuu merkittävää vahinkoa yhtiölle tai kaupunkikonsernille.

3.12.2. Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Puheenjohtajan valitsee yhteisön hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä. Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta ellei hallitus ole nimenomaisesti erikseen valtuuttanut hallituksen puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Hallituksen ja sen puheenjohtajan tehtävät täsmennetään hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
- toimia toimitusjohtajan esimiehenä
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- hyväksyä toimitusjohtajan laatiman esityslistan hallituksen kokouksia varten
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- huolehtia osaltaan siitä, että kunnan tytäryhtiöissä noudatetaan kunnan omistajapoliittisia ohjeita ja konserniohjetta
- huolehtia siitä, että mahdollisissa konsernijohdon ennakkokäsityksen selvittämisen piiriin kuuluvissa asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokäsitys
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. kunnan konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä
- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa ja työskentelytapojensa itsearvioinnin

3.13. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

3.13.1. Hyvän hallinnon ja johtamistavan ohje

Kunnan johdon tehtävänä on toteuttaa hyvää hallintotapaa sekä varmentaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyiden asianmukaisuutta kunnan toiminnassa.

Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Multian kunnan kuntakonsernin muodostavat kunta emoyhteisönä sekä tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta. Kuntaa johdetaan ja kehitetään kunnan ja tytäryhteisöjen muodostamana kokonaisuutena. Kaikessa kunnan vastuulla olevassa toiminnassa noudatetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Kuntalaki velvoittaa kunnanhallituksen ja muun konsernijohdon vastaamaan, että kunnalla on hyvän hallinto- ja johtamistavan mukainen johtamisjärjestelmä ja että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja organisaation eri toimijoiden toimivalta, veloitteet ja vastuut on määritelty. Kunnanhallitus ylimpänä toimeenpanevana toimielimenä määrää alaisensa

toimielimet, viranhaltijat ja henkilöstön noudattamaan hyvää hallintotapaa. Kukin toimielin hyväksyy vastuualuettaan koskevat hyvään hallintoon ja johtamistapaan, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja johtavat viranhaltijat vastaavat niiden täytäntöönpanosta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista päättää kuntalain 14 §:n 7 kohdan mukaan kunnanvaltuusto. Kuntalain 39 § määrittää järjestämivastuun kunnanhallitukselle. Julkisen hallinnon on hallinnon lakisidonnaisuuden mukaan noudatettava sitä koskevaa lainsäädäntöä ja toimittava lain määrittelemissä rajoissa. Lakisidonnaisuus edellyttää myös, että viranomaisen on huomioitava kaikessa toiminnassa perus- ja ihmisoikeudet sekä hallinnon oikeusperiaatteet.

Hallinnon yleiset oikeusperiaatteet ovat sitovia ja ne ohjaavat toimintaa kaikessa hallintotoiminnassa asian vireille tulosta päätöksentekoon. Hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita konkretisoivat yksittäiset eri lakien säännökset ja niiden noudattamatta jättäminen on pääsääntöisesti säädetty rangaistavaksi.

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan kuntalaisia ja kaikkia, joita käsiteltävät asiat voivat koskea, on kohdeltava tasapuolisesti ja johdonmukaisesti.

Tarkoitussidonnaisuuden periaate velvoittaa viranhaltijaa käyttämään toimivaltaansa vain siihen tarkoitukseen, johon se on lain mukaan määritelty ja tarkoitettu käytettäväksi. Periaate kieltää myös harkintavallan väärinkäytön.

Objektiviteettiperiaate edellyttää viranomaiselta asiallista ja puolueetonta toimintaa. Periaatteen mukaan ei saa suosia lähipiiriä, tavoitella henkilökohtaista hyötyä tai erityisiä taloudellisia etuja.

Suhteellisuusperiaatteen mukaan viranomaisen ei saa rajoittaa kenenkään oikeuksia tai etuja enempää kuin on välttämätöntä.

Luottamuksensuojaperiaatteella varmistetaan, että yksilö voi luottaa viranomaisen toimintaan. Lisäksi periaatteen mukaan yksilöllä on oikeus luottaa viranomaisten päätösten pysyvyyteen. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi edun suovaa päätöstä ei muuteta taannehtivasti ja yksipuolisesti ja edun saajalle haitalliseen suuntaan.

Julkisuusperiaatteen mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta, käyttää hyväksi julkisuusperiaatteen mukaisesti saatua tietoa sekä oikeus levittää sitä edelleen.

Periaatteiden lisäksi hallinnon avoimuus ja läpinäkyvyys ovat toiminnan lähtökohtia. Yksilön pitää pystyä luottamaan siihen, että viranomaiset ja julkista päätösvaltaa käyttävät toimivat puolueettomasti. Läpinäkyvällä hallinnolla ehkäistään myös korruptiota ja taataan hallinnon oikeusperiaatteiden toteutuminen.

Asiakaslähtöinen toimintatapa takaa palveluperiaatteen toteutumisen kunnan toiminnassa. Kunnan on kuultava asiakasta ennen päätöksentekoa, käytettävä asianmukaista ja selkeää kieltä sekä käsiteltävät asiat asianmukaisesti ilman aiheettomia viivästyksiä.

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet.

3.13.2. Esteellisyys

Päätöksenteossa ja valmistelussa sovelletaan yleisiä hallintomenettelyä koskevia esteellisyysmääräyksiä. Esteellisyydellä tarkoitetaan tilanteita, jolloin luottamushenkilön, viranhaltijan tai työntekijän asema tai suhde käsiteltävään asiaan tai siinä mukana olevaan henkilöön saattaa aiheuttaa epäilyksen henkilön puolueettomuudesta. Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian valmisteluun, käsittelyyn, päätöksentekoon tai päätöksen täytäntöönpanoon liittyviin tehtäviin. Näin ollen tällainen henkilö ei voi vastata mahdollisen sopimuksen täytäntöönpanon seurannasta tai valvonnasta tai toimia asiantuntijana sopimuksen tulkintaa koskevassa asiassa.

Kuntalain 97 §:ssä sekä hallintolain (434/2003) 27-30 §:ssä säädetään luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden esteellisyydestä asian valmisteluun ja päätökseen. Esteellisyyssäännöksillä turvataan luottamusta hallintoon ja asioiden käsittelyyn puolueettomuuteen.

Valtuutettu on kuntalain 97 §:n nojalla esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Muiden kunnan luottamushenkilöiden, tilintarkastajan, viranhaltijoiden ja työntekijöiden esteellisyysperusteet ovat hallintolain 28 §:n 1 momentin mukaisesti:

Osallisuusjävi (hän tai hänen läheisensä on asianosaisena)

Edustusjävi (hän tai hänen läheisensä avustaa tai edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa)

Intressijävi (mikäli asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen hallintolain 28 §:n 2. mom. 1 kohdassa tarkoitettulle ns. perhepiiriin kuuluvalla läheiselleen)

Palvelussuhde- tai toimeksiantojävi (hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa)

Yhteisöjävi (hän tai hänen hallintolain 28 §:n 2 mom. 1 kohdassa tarkoitettu ns. perhepiiriin kuuluva läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle on odotettavissa asian ratkaisusta erityistä hyötyä tai vahinkoa)

3.13.3. Sidonnaisuudet

Kuntalain 84 §:n 2 momentissa tarkoitettun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Konserniyhteisöjen hallituksen jäsenyydet on perusteltua ilmoittaa aina.

3.14. Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin, kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Vastuu kuntakonsernin tiedottamisesta on konsernijohtolla. Konsernijohtolla on myös oikeus pyytää tarvitsemiaan tietoja tytäryhteisöiltä ja tiedottaa niistä.

Yhteisöjä koskevasta tiedostuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella konsernijohto ja kunnanjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Kriisiviestintätilanteissa viestintää johtaa kunnanjohtaja. Kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen johdon on tiedotettava ja konsultoitava kriisitilanteissa kunnanjohtajaa.

Yhteisön on annettava tiedotusta varten kunnan konsernijohtolle tarvittavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa. Yhteisön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoita.

3.15. Kuntakonsernin tarkastus

3.15.1. Tilintarkastus

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisöjen suureen lukumäärään tai muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kunnan tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

3.15.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä varten. Kunnanhallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa tehtävää päätöstä varten.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

4. Voimaantulo

Päivitetty konserniohje tulee voimaan 1.8.2020 lukien. Ohjetta tarkistetaan tarvittaessa vuosittain.

LIITTEET

Konsernihallinnon vuosikello

KONSERNIHALLINNON VUOSIKELLO

	HALLINTO	KH	VALTUUSTO	LAUTAKUNNAT	TYTÄRYHTIÖT KUNTAYHTYMÄT
Tammikuu		Talousarvion täytäänpano-ohjeet		Talousarvion täytäänpano-ohjeet	
Helmikuu	Tilinpäätöksen valmistelu				Tilinpäätöstietojen toimittaminen kuntaan, raportti tavoitteiden toteutumisesta
Maaliskuu	Tilinpäätöksen valmistelu	Tilinpäätös, tavoitteiden toteutuminen Yhtiökokousedustajat: valinta ja evästys			
Huhtikuu		Yhtiökokousedustajat: valinta ja evästys			Yhtiökokoukset
Toukokuu	Talousarvioseminaari		Talousarvioseminaari		Yhtiökokoukset Yhtiökokouspöytäkirjat toimitetaan kuntaan 1. osavuosisiraportointi Talousarvioseminaari
Kesäkuu		Talousarvioraamin laadintaohjeet ja riskien arviointi, 1. osavuosisikatsaus ja taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	1. Osavuosisikatsaus Tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus		
Heinäkuu					
Elokuu		Vastine arviointikertomukseen			
Syyskuu	Tytäryhteisöjen konserniohjausneuvottelut 2. osavuosisiraportointi				Talousarviot, investointiohjelmat, riskienarviointi Tytäryhteisöjen konserniohjausneuvottelut 2. osavuosisiraportointi
Lokakuu	Talousarvion kokoaminen	2. osavuosisikatsaus		Talousarvioehdotukset	Omistajan tavoitteet tytäryhtiöille
Marraskuu		Talousarvio			
Joulukuu			Talousarvion hyväksyminen, omistajan tavoitteet tytäryhtiöille		